

Friedrich Klára: Rovás emlékek nyomában Székelyföldön, 9. rész

121.1111V 2K+AK00201| 2X9B3D 0201A8A9M01 :9170 8↑11+310

Csík Szereda Csík vármegye székhelye, Hargita megye központja. Hozzá tartozik **Csík Somlyó**, a magyarság egyik szent helye ősidők óta. A 15. sz.-ban épült első templomból csak töredékek maradtak fenn. A jelenlegi templom 1804 és 1834 között épült. A Csodatévő Szűzanya szobra hársfából készült és 227 cm. magas.

A kegytemplom melletti Kis - Somlyó hegyen három kápolna emelkedik. Amennyiben nem a Jézus hágón való feljutást választjuk (amely igen meredek), jobbra indulva Mária útján először a nyugati oldalon lévő Szent Antal kápolnához jutunk. A 18. sz.-ban építették Pádai Szt. Antal tiszteletére. Tudnunk kell azonban, hogy a legtöbb keresztény templom és kápolna helyén az ősidőkben szent hely vagy kerektemplom volt, bár nem tudjuk, hogy ezeket annak idején templomnak vagy csillagvizsgálónak használták-e. A Szent Antal kápolna oldalán rovásfeliratot olvashattunk: Székelyföld nem Románia. A latin betűs szövegből valamely nem magyar személy kitorölte a „nem” szót.

Fenn a Kis - Somlyó tetején áll a Salvátor kápolna. A Salvátor jelentése a latin szótár szerint: megőrző, megmentő, megváltó. Daczó Árpád, Lukács atya Csík Somlyó ragyogása című könyvében azt olvashatjuk, hogy Szent István építtette, amikor legyőzte Gyula erdélyi fejedelmet. „Miért éppen ott? Mert a kereszténységünk előtt már odajártak őseink a Nap tiszteletére.”

Más forrás szerint Hunyadi János egyik győzelmének emlékére épült a 15. sz.-ban. A kápolna falán szöveg olvasható, 1734-ből. A Kárpát medencei birtoklevelünk a rovásírás c., Szakács Gáborral közösen írt könyvünkben ezt írtam róla: „A feliratot szemlélve biztosak lehetünk abban, hogy rovásírásról írták át latin betűre s aki átírta, nem csak másoló, hanem gyakorlott rovó is volt, kezében természetesebben volt benne ősi írásunk, mert még a latin betűs szövegben is megőrzött négy (pontosabban öt) összerovást.” (2003/22)

De nem csak ebben, hanem abban is biztos vagyok, hogy az ószövetségi történet, a Jákob lajtorjája innen veszi eredetét. Tudjuk, hogy a vízözön történetet egy sumer eposzból került az Ószövetségbe. A létrán fel-le járó angyalokat látó Jákob történetének pedig ez a felirat utal itteni eredetijére. Csíksomlyó ugyanis beláthatatlan ősidők óta szent és búcsújáró hely.

Erre utalnak Vécsey Gyula építész-mérnök megállapításai is a Salvator és Passió kápolna réseinek szöggiképzéséről. Vécsey rendkívül érdekes tanulmányát a szakirodalomban lévő világhálós címen vagy Lukács atya említett könyvében olvashatjuk. (2010/57)

Vécsey és Lukács atya is a régi Nap vallás színhelyének tartják Csíksomlyót.

Vécseynél a Hold tiszteletéről is olvashatunk, mely szerint Babba Mária a Holdban lakik.

Mi magyarok csak egyetérthetünk a Salvator kápolna előtt álló, tetején keresztet hordozó oszlop feliratával: „Isten! Tarts meg minket őseink szent hitében és erényeiben!”

A Salvator kápolna szomszédságában áll a Passió vagy Szenvedő Jézus kápolna.

Orbán Balázs írja róla: „Jézus ostromozásának tiszteletére épült ismeretlen időben.”

Lukács atya könyvében különösen érdekesek a napnézők beszámolóí. Mert mit is látnak, akik Pünkösöd vasárnap hajnalán, a Kis-Somlyó hegy keleti oldalán a napfelkeltét nézik? *"Azt látják, hogy a Csíki havasok mögül felbukkanó Nap tűzvörös korongja egyszer csak kettéválik. A hasadékból kirepül a Szentlélek madara, repecsél (a csángó szó azt jelenti, hogy repdes) és szórja magából a tüzes lángocskákat. Mások Krisztus arcát látják...vannak akik Máriát...Egy moldvai asszony a tüzes nyelvek helyett színes gömböket látott leszállni..."*

Vécsey Gyula 1965-ben rovásfeliratot vett észre a Passió kápolna egyik falán, ezt azonban nem találtuk, talán e két lefestett falrész alatt lehet.

Ugyancsak az ő véleménye, hogy a csíksomlyói régi kultuszkör legfontosabb emléke egy oltárkő, melyet a ferences atyák hoztak le a Nagy-Somlyóról. Nap ábrázolás van rajta, eredetileg a Nap sugarai négy sorban vettek körbe egy kígyót, amely egy 1929-es fényképen még látható volt, később azonban kitörték belőle. Egy ideig a kegytemplomban lehetett megtekinteni. Vécsey fényképei és kézírata a kőről a kolostor könyvtárában vannak.

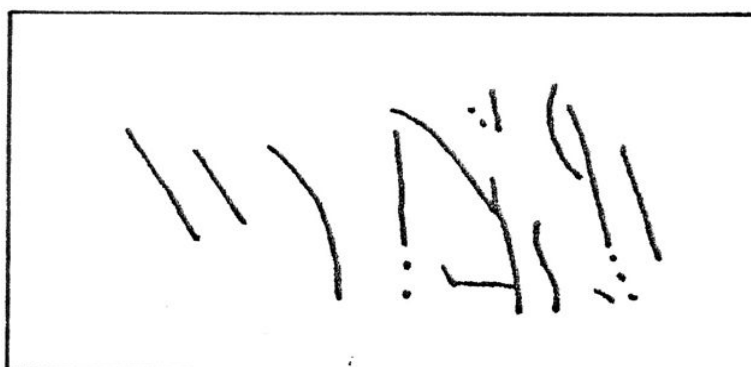
Lukács atya idejében, 1957 és 1970 között a kő már a kolostor felső folyosóján volt egy oszloptöredék társaságában. Fényképe Lukács atya könyvében is szerepel. A követ volt alkalom megvizsgálni, rovásvésetet nem vettem észre rajta.

Csíksomlyó szomszédságában kerül el **Csobotfalva**. Katolikus műemlék templomától rálátni a csíksomlyói kegytemplomra.

A csobotfalvi templom tornyában rovásemlék található, amelyet Gergely István plébános, a népszerű Tiszti fedezett fel 1997-ben. A 38 x 19 cm-es patakkövön rovásjelek vannak, magasságuk 8 és 10 cm. közötti.

Mivel a fényviszonyok nem voltak megfelelők a fényképezéshez, így itt Ráduly János rajzát közlöm. (Titkok a rovásírásban, 2004/89) Megfejtése Ráduly szerint: RAKán R SZ, vagy RATKÁN R SZ, vagy RAKTán R SZ.

A templom tornyát a törökök 1661-ben lerombolták, 1681-ben épült újjá, tehát az emlék vagy ekkor keletkezett, vagy ennél régebbi. Lehetséges, hogy a lerombolt toronyban is már ott volt.

Hogy Csobotfalván megbecsülik őseink írását, mutatja, hogy a templom előterében is megismerhetünk egy építési törmelékből előkerült, kb. 13 centiméteres követ, amelyen rovás négyzög K látható néhány más, kevésbé felismerhető jel társaságában.

A fényképeket Friedrich Klára készítette. A 4. részben említett ok miatt felhasználásukhoz az ő engedélye szükséges.

Irodalom:

Csíksomlyó (A Csíksomlyói Ferences Testvérek kiadása)

Daczó Árpád (Lukács Atya): Csíksomlyó titka (Pallas Akadémia, 2000)

Daczó Árpád (Lukács Atya): Csíksomlyó ragyogása (Pallas Akadémia, 2010)

Friedrich Klára - Szakács Gábor: Kárpát-medencei birtoklevelünk a rovásírás (2003)

Ráduly János: Titkok a rovásírásban (2004)

www.orszagepito.hu/szamok/92-3-4/92-3-4_Vecsey.pdf

ᐃᐃᐃᐃᐃ ᐃᐃᐃᐃᐃ.ᐃᐃᐃ :ᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃᐃ